

Sociale verzekering in de Landbouw in België.

Het arbeidsvraagstuk in de landbouw bestaat ook in België. Een vlucht van het platteland naar de stad of naar de industriële agglomeraties heeft sinds jaren plaats in het sterk geïndustrialiseerde Wallonië. De ontvolking van de landelijke gedeelten van de Ardennen is voor een groot deel daaraan te wijten. Er heerst een nijpend tekort aan arbeidskrachten in de landbouw, vooral in de provincie Henegouwen met zijn vele grote bedrijven.

Ook in Vlaanderen is een tekort aan arbeidskrachten door een steeds grotere trek naar de stad en de industrie van de jongeren.

Een eigenlijke landarbeidersstand, zoals in Noord-Nederland, kent men in België, op enkele uitzonderingen, zoals een deel van Henegouwen, niet. Op het merendeel der Belgische landbouwbedrijven die over het algemeen nog kleiner zijn dan in Nederland, worden de werkkrachten geleverd door het boerengezin zelf. De vrouwen en kinderen werken veel meer op het bedrijf dan in Nederland. Voor zover hun arbeidskracht niet nuttig op het eigen bedrijf, hoe klein ook, kan worden besteed, wordt zij productief gemaakt op de grotere bedrijven. Zij leveren de meiden, knechten en dagloners, zowel in vast als in los dienstverband, alsook een deel van de arbeiders in de topstijden.

In vele delen van Vlaanderen kent men de z.g. half-zelfstandigen.

In het kader van de maatregelen tot het garanderen aan de arbeider van een behoorlijk minimum - en van de loon- en prijspolitiek der Regering - worden door de Minister van Arbeid en Sociale Voorzorg, op voorstel van het Nationaal Paritair Comité voor de Landbouw (samengesteld uit werkgevers en werknemers en voorgezeten door een Regeringsambtenaar), de lonen in de landbouw vastgesteld.

Met ingang van 1 Januari 1947 zijn zij als volgt (een werkdag bestaat uit 8.20 uur):

	dagloon	uurloon
mannelijke arbeiders	fr. 100	fr. 12
vrouwelijke arbeiders	" 75	" 9
minderjarige arbeiders	10 % minder voor elk jaar onder 21 jaar	

Afgetrokken mag worden:

voor kost en inwoning	fr. 35
volledige kost zonder inwoning	" 30
middagmaal	" 15
avondeten	" 10
ontbijt	" 5

In de praktijk wordt voor kost en inwoning echter slechts 20 à 25 fr van het dagloon ingehouden.

Vóór 1 Januari 1947 waren de werkelijke betaalde lonen in Henegouwen en Namen het hoogst.

Sociale verzekering.

In België is men verder op het pad leidende naar unificatie en verbeteringen der uitkeringen dan in Nederland.

De Belgische regeling is nog verre van volmaakt, maar haar moet als verdienste worden aangereken, dat zij in deze zin is opgezet, dat de uitkeringen voor de betrokkenen op aanzienlijke wijze tegelijkertijd zijn verhoogd en de premie-inning is geunificeerd.

Dit vormt het grote verschil tussen België en ons. De uitkeringen in België zijn verhoogd en een belangrijke stap in de richting der unificatie is gedaan, waar tegenover aan onze zijde staat, dat wij nog met plannen bezig zijn en door de nood der tijden gedwongen worden reeds nu enkele verbeteringen aan te brengen, die later weer herzien en in een sluitend stelsel moeten worden aangepast.

Bij besluit van 5 November 1946 (Stbl. No. 320 van 16 Nov. 1946) werd de Wet betreffende de Maatschappelijke zekerheid van de arbeiders ook met ingang van 1 Januari 1947 van toepassing verklaard op de vaste (let wel: vaste) werknemers in de landbouw, zodat deze thans dezelfde sociale voordelen genieten als de industrie- en andere arbeiders.

Deze, de vaste arbeiders in de landbouw, komen dus thans in gelijke mate in aanmerking voor:

Ouderdomspensioen,
Werklozensteun,
Ziekte- en invaliditeitsuitkeringen,
Verlofdagen,
Kinderbijslag.

De losse arbeiders komen alleen in aanmerking voor ouderdomspensioen en door een bijzondere regeling ook voor kinderbijslag.

De kinderbijslag bedraagt per maand:

voor het 1ste kind	fr 170.
" " 2de "	" 170.
" " 3de "	" 230.
" " 4de "	" 300.
" " 5de "	" 430.
en meer	" 430.

Tevens worden geboortepremies gegeven, bedragende fr. 1500. voor het 1ste kind en voor het 2de kind en de volgende telkens fr. 750. In vergelijking met Nederland betalen de werkgevers en -nemers de volgende verplichte verzekeringspremies:

verzekeringen	België			Nederland			
	onder- nemer	werk- nemer	totaal	onder- nemer	werk- nemer	totaal	
ziekte en invaliditeits-	2.5	3.5	6.0	2.0	1.0	3.0	1)
ouderdoms-	3.5	3.5	7.0	1.5	---	1.5	2)
werkloosheid-	1.0	1.0	2.0	---	---	---	
kinderbijslag,	6.0	---	6.0	5.5	---	5.5	
jaarlijks verlof	2.5	---	2.5				
ziekenfondsen				2.0	2.0	4.0	
vereveningsheffing				4.5	---	4.5	
land- en tuinbouwongevallen				1.8	---	1.8	3)
Totaal	15.5	8.0	23.5	17.3	3.0	20.3	

1) excl. invaliditeits-

2) incl. "

3) hoogte hangt af van gevezenklasse.

Hierbij moet nog aangemerkt worden:

Bovenstaande premies worden voor België geheven van een vaste loonsom (forfaitair bedrag), bij Besluit van 22 Dec. 1946 vastgesteld, met uitzondering van het jaarlijks verlof. Deze loonsom bedraagt:

voor mannen 96 fr. per dag (2400 fr. per maand)
 " vrouwen 72 " " " (1800 " " ")

Betaalde verlofdagen ($\frac{1}{2}$ dag per maand) is op het vastgestelde loon van 100 fr. per dag gebaseerd; is gelijk aan 2 fr. per dag. Bijdrage pensioenkas: volgens een veranderlijke schaal voor een loon van 100 fr. per dag (het werkelijke loon): per maand 12,50 fr. (per dag $12,50 : 25 = 0,50$ fr. per dag).

Deze bijdrage moet naast de bijdrage voor de sociale zekerheid (geunificeerde premieheffing, waaronder ook een pensioenbijdrage) bij de landbouw afzonderlijk worden betaald; de tuinbouw mag deze echter van de bijdrage Sociale Zekerheid aftrekken.

Niet verplicht doch wel regel:

Verzekering van aansprakelijkheden tegen ongevallen.

(+ 2,75% van het werkelijke loon bij vrije verzekeringsmaatschappijen).

Wederuitrusting (1,5 % van het werkelijke loon = fr.1.50 per dag)

Het belastbaar bedrag voor de bijdragen Sociale Zekerheid en Wederuitrusting is maximaal fr. 4000.- per maand.

De bijdrage van de niet-vaste arbeider, is beperkt tot de pensioenbijdrage n.l. bij een loon van 100 fr. per dag, fr.12,50 per maand. De sociale bijdrage voor de kinderbijslag moet worden voldaan door de werkgever van de niet-vaste arbeider volgens onderstaande schaal:

bij een bedrijfsgrootte van	ha	fr.	p.werknemer	p.jaar.
" " "	5- 10	108	" "	" "
" " "	" 10- 20	255	" "	" "
" " "	" 20- 30	510	" "	" "
" " "	" 30- 50	742	" "	" "
" " "	" 50-100	1136	" "	" "
" " "	" meer dan 100 ha	2432	" "	" "

Bijzondere vermelding verdient hier de uitbreiding van de kinderbijslag tot de niet-loontrekkende boeren (per 1 Jan.1947).

De uitkering bedraagt per maand:

voor het 1ste kind fr. 75
 " " 2de " " 75
 " " 3de " " 100
 " " 4de " " 140
 " " 5de " en volgende telkens " 190

Iedere boer moet in dit fonds bijdragen naar de klasse van het kadastraal inkomen van zijn bedrijf, indien dit meer dan fr. 329 per jaar bedraagt.

Ten slotte verdient nog bijzondere vermelding het volgende: Heeft de werkgever uitsluitend personeel behorende tot zijn familie in dienst, t/m de 3de graad, dan vallen deze personen volkomen buiten de regeling. Neemt deze werkgever echter daarnaast een arbeider vast in dienst, die niet tot zijn familie behoort, dan vallen allen, ook zijn familie, onder de regelingen der sociale voorzieningen.

Prestaties der verplichte verzekering.

1. Een gedeeltelijke tussenkomst in de bij officieel tarief vastgestelde kosten van gewone medische zorgen, tandverzorging en aflevering van pharmaceutische producten; verder een volledige tussenkomst in de bij officieel tarief vastgestelde kosten van speciale verzorging; tenslotte een forfaitaire tussenkomst in de kosten van een normale bevalling.

Dit geldt niet alleen voor de verzekerden zelf, maar eveneens voor de leden van hun gezin.

2. Een vergoeding voor primaire ongeschiktheid tot herstel van het geleden loonverlies. Deze vergoeding wordt, na een wachttijd van 3 werkdagen voor de arbeiders uitgekeerd gedurende 300 dagen en is vastgesteld op 60% van het verloren loon, de max. grens van het in aanmerking te nemen loon bepaald zijnde op 130 fr per dag.

3. Een invaliditeitsvergoeding voor de verzekerden, die de vergoeding voor primaire ongeschiktheid hebben uitgeput en erkend worden niet meer in staat te zijn een bedrag gelijk aan een derde te winnen van wat een persoon van dezelfde stand en van dezelfde vorming door zijn persoonlijk werk in dezelfde streek kan verdienen. Deze vergoeding wordt, wanneer de gestelde voorwaarden vervuld blijven tot aan de pensioengerechtigde leeftijd uitgekeerd en is gelijk aan 50% van het loon, wanneer het een verzekerde met gezinslast betreft en aan 1/3 van het loon, wanneer het iemand zonder gezinslast betreft. De maximumgrens van het in aanmerking te nemen loon is bepaald op 120 fr. per dag.

4. Een rustvergoeding bij bevalling aan vrouwelijke verzekerden, die hun arbeid onderbreken gedurende 6 weken vóór en 6 weken na de bevalling. Deze vergoeding is gelijk aan 60% van het verloren loon, hetwelk begrensd is tot een maximum van 130 fr. per dag.

5. Een begrafenisvergoeding aan de rechthebbende van de verzekerde arbeider, die overleden is. Deze vergoeding is gelijk aan 30 maal het tot een maximum van 130 fr. per dag begrensd loon van de overledene.

Wat de uitkeringen van de niet verplichte ongevallenverzekering betreft: bij tijdelijke arbeidsbekwaamheid verkrijgt het slachtoffer gedurende de 28 eerste dagen een dagelijkse vergoeding, welke gelijk is aan 50% van het geleden loonverlies en die na het verstrijken van die 28 dagen op 66% wordt gebracht; bij bestendige arbeidsonbekwaamheid verkrijgt het slachtoffer een jaarlijkse vergoeding, welke vastgesteld is op 66% van het geleden loonverlies. Deze jaarlijkse vergoeding kan opgevoerd worden tot 80% van het loon, wanneer het slachtoffer de bijstand van een andere persoon behoeft; zij wordt anderzijds na het verstrijken van een termijn van 3 jaar in een lijfrente omgezet.

Den Haag, 1 Juli 1947.